

Verslag van themabijeenkomst: “Alles wat u wilt weten over het levenseinde.”

Op zaterdag 28 sept. jl. was onze gastspreker Angela Kluwer; vrijwilliger bij de NVVE (Nederlandse Vereniging voor een Vrijwillig Levenseinde).

Zij heeft een duidelijke en verhelderende presentatie gegeven. Met 37 aanmeldingen was het een goed bezochte bijeenkomst waarbij iedereen ruim voldoende de mogelijkheid kreeg om vragen te stellen. En ook tijdens de pauze en na afloop van haar presentatie gaf Angela de aanwezigen de gelegenheid om met haar in gesprek te gaan.

Angela wist de aanwezigen van begin af aan te ‘boeien’. Ze maakte het gebeuren rond het levenseinde niet mooier dan het in werkelijkheid is. Ze wist hierbij ook een en ander met humor te brengen vanuit haar eigen ervaringen.

Waarom en wanneer nadenken over het levenseinde?

Men kan er eigenlijk nooit te vroeg over nadenken. Men weet immers nooit wat iemands levenspad kruist. En ook belangrijk om te weten is dat elke wilsbeschikking altijd kan worden gewijzigd. Het is goed hierbij te vermelden: ga samen met uw naasten in gesprek over de inhoud van uw wilsverklaring. Begrijpt de ander wel wat ik bedoel? En hoe kan ik het beter omschrijven om misverstanden te voorkomen? En niet te vergeten, ga ook in gesprek met uw huisarts.

Ze besprak ook de volgende 6 mogelijkheden:

- De natuur zijn gang laten gaan
- Een behandeling stoppen of niet starten
- Stoppen met eten en drinken
- Palliatieve sedatie
- Euthanasie
- Zorgvuldige zelfdoding.

Beknopte weergave van enkele begrippen uit de presentatie:

Palliatieve sedatie wordt vaak verward met euthanasie, maar dit heeft helemaal niets met elkaar te maken. Palliatieve sedatie is een natuurlijk overlijden. Dit wordt meestal door een huisarts/arts aangeboden in de laatste fase van het leven als de huisarts/arts de pijn niet meer onder controle kan krijgen met normale pijnbestrijding.

Euthanasie is een vrijwillig en weloverwogen verzoek, u heeft nooit recht op euthanasie. Euthanasie is gebonden aan bepaalde voorwaarden. U moet een euthanasie verklaring ook zelf regelen, een ander kan nooit voor u euthanasie aanvragen. De begrippen *uitzichtloos* (wordt door de arts bepaald) en *ondraaglijk lijden* (wordt door de persoon zelf bepaald), horen hier bij. Euthanasie is een onnatuurlijke dood.

Er zijn 3 soorten wilsverklaringen:

- Behandelverbod. Daar heeft u recht op.
- Euthanasieverzoek is geen recht, het is een verzoek.
- De volmacht.

Een wilsverklaring wordt 'uit de lade' gehaald als u wils-onbekwaam bent.

Een wilsverklaring is een onderhandse akte, daar heeft men geen notaris voor nodig. Tijdens deze presentatie werd ook duidelijk dat een wilsverklaring heel iets anders is dan een levenstestament.

Verder kwam ook euthanasie en dementie ter sprake. Het verloop van dementie is grillig en niet voorspelbaar. Men moet dan op tijd die beslissing nemen. Maar wanneer is het moment dat men wel of niet nog zelf kan beslissen? Het moment van wel of niet meer wilsbekwaam.....

Het is aanrader om meer uitgebreide informatie na te lezen op de website van de NVVE: [NVVE, Nederlandse Vereniging voor een Vrijwillig Levenseinde](#)

De positieve reacties aan het einde van deze themabijeenkomst maakten duidelijk dat het een geslaagde bijeenkomst was geweest:

- 'Veel belangrijke en bruikbare informatie om verder over na te denken'.
- 'Goed dat het eens een onderwerp was dat niet specifiek met MS heeft te maken'.
- 'Prettige en enthousiaste gastspreker'.

En daar doen wij het als werkgroep voor!